

د عرش سورے

پختہ

شيخ تبریزیت، امیر اهلیت، بانی دعوت اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابویبدالل

محمد الیاس عظار قادری رضوی

دامت برکاتهم العالیة

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

د کتاب لوستلو دعا

ديني كتاب يا اسلامي سبق لوستلونه مخکبني دا لاندي دعا لولئ
إن شاء الله عزوجل خه چې لولئ هغه به مو ياد پاتې کېږي:

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حَكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَالْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمه: اے الله عزوجل په موږه د علم او د جكمت دروازه برسيره [يعني بيته] کړي او په موږه
خپل رحمت را نازل کړي! اے عظمت او بزرگو والا!

(مستظرف ج 1 ص 40 دار الفکر بیروت)

طلب ثم
مدينة تطعيم
دار الفکر
ومغفرة

(اول او آخر کښي یو یو خل ڈرود شریف اولولئ)

د عرش سوره

د رسالے نوم:

اول څل:

تعداد:

مَدَنِي عرض: بل چا ته د دي رسالے چاپ کولو اجازت نشه

كتاب اخستونکي توجه اوکړئ

که د کتاب په طباعت کښي خه بنکاره خامي وي یا پانړې کمي وي یا په
باندېنګ کښ مخکبني وروسته لکیدلي وي نو مَكْتَبَةُ الْمُدِيَنَه ته رجوع اوکړئ.

د عرش سورے

شیخ طریقت امیر اہل سنت، بنی دعوت اسلامی حضرت علامہ، مولانا ابو بلال محمد یاں عطار قادری، رضوی **دامت برکاتہم العالیہ** دا رسالہ "عرش کا سایہ" په اردو زیہ کتبی لیکی ده.

مجلس تراجم (دعوت اسلامی) د دی رسالے په آسانہ پښتو زیہ کتبی د وس مناسب د ترجمہ کولو کوشش کرے دے. کہ چرپی په دی ترجمہ کتبی خه غلطی یا کمے، زیاتے اومومی نو ستاسو په خدمت کتبی عرض دے چه مجلس تراجم ته خبر اوکرئ او د ثواب حقدار جوړ شیء.

پیشکش:

مجلس تراجم دعوت اسلامی

برائے رابطہ:

عالیٰ مدنی مرکز فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران
پرانی سبزی منڈی، باب المدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: 📩 translation@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوٰةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِيٰمِهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

دا مضمون ”دنیکئ دعوت“ کتاب نه اخستے شوے دے

د عرش سورے

دعائے عطا یا ربَّ المُصْطَفَى! خوک چې د رساله ”د عرش سورے“ اولوی یا ئې
واوري، هغه ته د قیامت په سخته گرمئ کبني د عرش سورے نصيب کړې او د
خپلې رضا زیرے ور عطا کړې. أَمِينٍ بِحِجَّةِ حَاتِمِ النَّبِيِّينَ حَلَّ اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَالْمَوْلَاهُ

د درود شریف فضیلت

د الله پاک د آخری نبی ﷺ فرمان مبارک دے: د قیامت په ورځ به د الله
پاک د عرش د سوری نه سوا بل سورے نه وي، درې کسان به د الله پاک د عرش په
سوری کبني وي. عرض اوکړے شو: یا رسول الله ﷺ دا به کوم خلق وي؟
اوېي فرمائیل: وړومې هغه کس خوک چې زما د اُمّتی پريشانی لري کړي، دویم
سنت ژوندے کونونکے، او دریم په ما باندې کثرت سره درود شریف لوستونکے.
(بدور السافرة، 131. حدیث: 366)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

د دین قطب اعظم

حَجَّةُ الْإِسْلَامِ حَضَرَتْ سِيِّدُنَا إِمَامُ أَبْوَ حَامِدِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ غَزَالِيَ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ فرمائی: د نیکئ حکم کول او د بدئ نه منع کول د دین قطب اعظم دے، (يعني دا پې
اهم رکن دے چې دې سره د دین تول خیزونه وابسته دي) د هُمْ دِي أَهْمَ كار د پاره الله پاک
تول انبیا کرام ﷺ رالیبرلي وو. (احیاء العلوم، 2/377)

د عرش سورے به ورته نصیب کیری

خوبو او مُحترمو اسلامي ورونو! د محشر د میدان په خوفناک ماحول کښې چې په هغه ورخ به د عرشِ الٰهی د سوری نه علاوه بل یو سورے نه وي، په هغه ورخ به چې **الله پاک** خپلو کومو مطیع او فرمانبرداره بند گافون ته د عرش عظیم په سوری کښې خائے او په جَنَّتُ الفردوس کښې داخله ورکوي په هغه خوش نصیبو کښې به د نیکع دعوت ورکونکي او د بدوانه منع کونونکي اسلامي ورونه او اسلامي خویندي هم شامل وي. چنانچه **الله پاک** حضرت سَيِّدُنَا مُوسَى گلیمُ اللہ علیہ السلام ته وحی او فرمائیله چې چا د نیکع حُکْم ورکړو او د بدئ نه ئې منع او کړه او خلق ئې زما د اطاعت (عني فرمانبرداری) طرف ته راوبلل، د قیامت په ورخ به زما د عرش په سوری کښې وي.

(جلیلۃ الاولیاء ج 6 ص 36 رقم 771)

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! * * * صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

نمر به په پاؤ باندې یو میل کښې وي

خوبو او مُحترمو اسلامي ورونو! چې کله د قیامت ورخ وي او نمر به پاؤ باندې یو میل رابستکته شوے وي او اور به وَرَوْيِ، د تندې د سختې نه به ژې به راوتلي وي، خلق به په خَوَلُو کښې ډوب وي نو د عرش د سوری د آهَمَيَّتَ به په صحیح معنو کښې اندازه په هغه ورخ لکي، د هغې طلب په خپل زره کښې پیدا کړئ، [سوج او کړئ] چې د اورې غرمه وي او تاسو په سور نمر کښې په یو هوار صحرا [بیابان] کښې نښې ابله بشپې روان ئې، که په داسې حالت کښې خه چوپال يا خه بل د سوری خائے او وینئ نو هغه وخت به تاسو خومره خوشحاله شئ د دې اندازه تاسو پخپله کولے شئ حالانکه د قیامت د ګرمي په مقابله کښې د دُنیاوي نمر هیڅ حیثیت نشته. لهذا د قیامت په ورخ د **الله پاک** په رَحْمَتِ د عرش سورے حاصلولو د پاره نن په دُنیا کښې دیر د نیکع دعوت عام کړئ او **الله پاک** نه د عرش د سوری سوال هم کوي.

یا لی گری محشر سے جب بھڑکیں بدن دامنِ محبوب کی ٹھنڈی ہو اکا ساتھ ہو
 یا لی جب ربانیں باہر آئیں پیاس سے صاحبِ کوثر شر بجود و عطا کا ساتھ ہو
 یا لی سرد مرہبی پر ہو جب خورشیدِ حشر
 سید بے سایہ کے ظلِّ لو اکا ساتھ ہو

(حدائقِ بخشش شریف)

شرح کلام رضا! زما د آقا اعلیٰ حضرت صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مُناجات د دری وارپو شعرونو په نمبر نمبر خلاصہ اوگورئ: **(1)** اے زما اللہ پاک! چی کله ورخ د قیامت شي او د حشر د میدان په سخته کرمی د خلقو وجودونه سوئی هغه وخت مونږہ غلامان مُصطفیٰ صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته د خوب محبوب صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د کرم والا لمنی یخنه یخنه هوا نصیب کری **(2)** اے زما خورہ پروردگاره! د قیامت د خوفناکی کرمی او سختی تندی نه چی کله رثی د ازغی په شان وچی شي او بھرتہ را او خی! په داسپی زړه ویستونکی ماحول کښی د صاحبِ جُود و سخاوت، د مالیک کوثر او مالیک جنت صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ملکرتیا رانصیب کری، کاش! کاش! مونږہ تندی و هللو ته د صاحبِ کوثر صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په بشکلو مبارکو لاسو د کوثر ډک جامونه رانصیب شي. **(3)** اے ریت کریم! د قیامت په سور تود میدان کښی چی کله نمر دیر زیات تود وي، په داسپی سخت نمر کښی چی دماغ به خوتکیری، زمونږه د هغه سید او سردار صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د چا به چی په نمر کښی په زمکه باندی سورے نه پریوتلو، د هفوئی د عظیمُ الشانہ بیراغ سورے رانصیب کری.

صلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! * * * صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

دنیکے او بدئ پیشووا

خورو او مُحترمو اسلامی ورونووا کوم کس د خپل قائد، پیشووا [دینی مشر] او لیدر [د هر قسم یو ډلی مشر] جو رو لو نه مخکنی د آخرت د کتی او نقصان متعلق بنه سوچ

او فکر کول پکار دی، خوک خوش نصیبیه چې یو الله والا نیک بندہ خپل پیشوا [دینی مشر] جور کړي د هغه په خبرو عمل اوکړي هغه به د قیامت په ورځ هم د هغه سره وي او خوک بدنصیبیه چې د دُنیا په تماسو کښې مَست شي او د دولت او نوم کټلو د لالچ په سبب د بد پیشوا (لیدر) په جال کښې او نخښلي او په دُنیا کښې د هغه خبرې مني نو په محشر کښې به هم د هغه سره وي. موږ تولوته د قیامت د رُسوانۍ نه ویریدل پکار دی. د دعوت اسلامي د اشاعتي اداره مکتبة المربينه چاپ شوي د ترجمے والا پاکیزه قرآن ”كِنْزُ الْإِيمَانِ مَعَ حَرَائِنُ الْعِرْفَانِ“ صفحه 539 سیپاره 15 سُوْرَة بني اسراءيل آيت 71 کښې **الله تَبَارَكَ وَتَعَالَى** ارشاد فرمائی:

مَفْهُومُ تَرْجِمَةِ كِنْزِ الْإِيمَانِ : په کومه ورځ به
چې موږه هره ډله د هغې د امام [مشر] سره
رابلو.

يَوْمَ نَذْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِمَا مِهْ

صدر الأفضل حضرت علامه مولانا سيد محمد نعيم الدين مراد آبادي محمد اللهم علیه دې آیت کريمه نه لاندي فرمائي (د هغه امام سره به ئې رابلو) د چا به چې هغه په دُنیا کښې إِثْيَاعَ كُولِه (يعني خبره منله). حضرت ابن عباس رضي الله عنهما فرمائي: د دې نه د هري زمانه هغه امام (يعني مشر) مراد دے د چا په دعوت چې خلق په دُنیا کښې روان وي، که هغه د حق دعوت ورکړئ وي او که د باطل. مطلب دا دے چې هر قوم به د خپل سردار سره جمع کېږي د چا په حُکْم چې په دُنیا کښې روان وو او هغونې به د هغه په نوم رابل شی چې د فلانکي مُتَّعِينَ (يعني منونکي)

(تفسیر خزانہ العرفان، پ 15، بنی اسرائیل، تحت الآية: 71)

د نیکئ د امام بنہ انجام

کومو خوش نصیبو ته چې په دُنیا کښې د تبلیغ و ارشاد او د نیکئ د دعوت د کارونو منصب او مقام نصیب شوے وي او هغويې په ډیر اخلاص په بنہ شان خپله ذمہ واري سرته رَسُولِي وي، د هغويې او د هغويې سره د مرسته کوونکو مُخالصینو به په آخرت کښې مزې وي. په دې باره کښې یو ایمان تازه کوونکے روایت واورئ او خوشحاله شی، چنانچه حضرت سَيِّدُنَا كعب حَفَظَ اللَّهُ عَنْهُ فرمائی: د نیکئ امام به په قیامت کښې راوستے شي او هغه ته به اووئیل شي چې د خپل پروردکار حَلَّة په بارگاه کښې حاضر شه نو هغه به حاضر شي او د مینځ نه به حججات [يعني پردے] لري شي، هغه ته به جنت ته د تللو حُکْم اوشي، هغه چې جنت ته لار شي نو هلته به خپل منزل (خائی) او د نیکئ په کارونو کښې د مرسته کوونکو خپلو دوستانو منازل (يعني خائیونه) اووینې، هغه ته به اووئیل شي چې د فلانکي منزل دے او دا د فلانکي، نو هغه به په جنت کښې هغه ټول خیزونه اووینې خه چې پخپله د هغه د پاره او د هغه د دوستانو د پاره تیار وي او خپل مقام به د هغه ټولو دوستانو د مقام نه غوره او موی. بیا به هغه ته د جَنَّت د حُلُو (جامو) نه یوه حُلُه واغوستے شي او هغه ته به د جَنَّت د تاجونو نه یو تاچ په سر کړے شي او د هغه مخ به په څلیدو شي تر دې چې د سپورمی په شان به شي، چې خوک هم هغه وینې نو وائی به: يا الله! دا زمونبر ملکرے کړې تر دې چې هغه به د خپلو هغه دوستانو خوا ته راشی چا به چې په خیر او نیکئ کښې د هغه مرسته کوله، هغويې ته به وائی! اے فلانکي خوشحاله شه جَنَّت کښې الله پاک ستاد پاره داسې داسې انعامونه تیار کړې دي، هغويې ته به دغسې خوشخبرئ اوروی تر دې چې د هغه د روښانه مخ په شان به د هغه د دوستانو مخونه هم د خوشحالی نه په څلیدو شي او خلق به هغويې د څلیدلو مخونو په وجه پېژنې.

(الْبُدُورُ السَّافِرَةُ فِي أُمُورِ الْآخِرَةِ ص: 245)

په ضياء کمیر اپنہ حشر میں اے کبریا

شہ ضیاء الدین پیر باصفا کے واسطے

مخ می کرپی روبنا نہ تہ پہ حشر کنبی اسے کیریا

پہ خاطر د شاہ ضیاء الدین پیر باصفا

امین بجاو خاتم النبیین حلی اللہ علیہ وسلم

صلوٰعَلیِ الْحَبِیْبِ! صَلَّی اللُّهُ تَعَالَیٰ عَلَیْ مُحَمَّدٍ

د کیست ”یوی خبری“ می په زره داسی اثر وکرو چي ...

خورو او محترمو اسلامی ورونپرواد ”دعوت اسلامی“ خوشبودار مَدَنی ماحول سره هر

وخت خپل تپون مضبوط ساتئ، هم د دی مَدَنی ماحول په برکت بیشمیره اسلامی

ورونپرو او اسلامی خویندو د گناهونو نه توبه اوکرپه او د نیکئ د دعوت په خورولو

کنبی مصروفه شو، ستاسود ترغیب او د جرص [یعنی شوق] راپیدا کولود پاره تاسو ته

یو مَدَنی سپلے اورووم، چنانچه د پنجاب (پاکستان) د بنار چشتیاں شریف د یواسلامی

ورور د بیان خلاصه ده: لِمُونخونه قضا کول، گیره خرائیل، مور او پلار تنگول وغیره

وغیره گناهونه زما په ژوند کنبی شامل وو، د سندرو او سازونوا اوریدلو خو ما د

لیونتب د حده پوري شوق لرلو، قسم‌ماقیم سندري به زما په موبائل فون او کمپیوٹر

کنبی هر وخت موجودی وی، د انتمرنیت د غلط استعمال په گناه کنبی هم آخته ووم

د چینز (JEANS) نه علاوه به ما د بلی کپرے پتلون نه اغosto تو دی چی یو خل راله

والد صاحب د اختر په موقع جامے [قیصیس پرتوك] او گنبلو نو ما هغه د اغosto نه

انکار اوکرپو او د نقس په خواهیش می پینت شرت واخستلو او د اختر د خوشحالی

په موقع می واغوستلو. د فیشن د شوق په وجہ د عمامے او گرتے پا جامے [یعنی د سُنت

مطابق لباس] په بارہ کنبی ما کله سوچ هم نه وو کرپے. زما د اصلاح سبب خه داسی

او شو چی زمونبر جُمات ته چی کوم نوي امام صاحب تشریف را پرے دے، زمونبره

خوش قسمی ده چی هغوئی د تبلیغ قرآن و سُنت د غیر سیاسی تحریک دعوت

اسلامی مَدَنی ماحول سره تَعْلُق لري. يوه ورخ هغويي په ما "إنفراادي کوشش" اوکپو او په هفتہ واره د سُنّتو ډکه إجتماع کبني د شرگت دعوت ئی راکپو، د هغويي د إنفراادي کوشش په وجه ما يو دوه خله هفتہ واره د سُنّتو ډکه إجتماع کبني شرگت اوکپو. يوه ورخ هغويي زما والد صاحب ته د دعوت اسلامي د اشاعتي ادارے مَكْتَبَةُ الْبَرِيَّةِ نه جاري شوئے د سُنّتو ډک بیان کيسټ "مُرْدَهُ كَبِيْبِيْ" [اد مرپي بے وسي] په تحفه کبني ورکپو. د **الله پاک** په رَحْمَتِ يوه شپه ما ته هغه کيسټ د اوريدو سعادت نصيب شو. **الْحَمْدُ لِلَّهِ** د هغه بیان په برَكَت زما د زړه دُنیا بدله شوه، خاص طور دي "خبرې": "إِنْسَانٌ بِهِ دَمْرَكٌ نَّهْ پِسْ دَتُورُو تِيَارُو قَبْرَتِهِ كُوزْ كَرْپَهْ شِي، كَهْ كَادَهْ ئَيْ لَرْلُو نُو هغه بِهِ هَمْ پِهْ كَيْرَاجْ كَبِيْبِيْ لَوْلَرْ پَاتِيْ شِي." زما په زړه کبني مَدَنی إنقلاب راپورته کپو. **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ما سمدستي د خپلو تولو تېرو شوو کناهونو نه توبه اوکپه، خپل موبائل او کمپيوټر مې هم د سندر د سپيره والي نه پاک کپو او د "دعوت اسلامي" د مَدَنی ماحول سره مې تړون اوکپو. دې "مَدَنی ماحول" زه بالکل بدل کړم ما د خوره خور آقا، مَيْگی مَدَنی مُصْطَفَیٰ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مَحَبَّت نښه ګيره مُبارکه پرینبوده او د ِعِمَامَه تاج مې په سر کپو او د سُنّتو مطابق مَدَنی لياس مې واڳوستلو. **الْحَمْدُ لِلَّهِ** دې ليک د وخته پورې زه د یونیورستی په هاستيل کبني د دعوت اسلامي د شُعبَه تعلیم د ڈمَه دار په حیثیت د مَدَنی کارونو د خورولو په کوششونو کبني مصروف يم.

جے خير سے مل گیا مَدَنی ماحول دلاۓ گا خوف خدا مَدَنی ماحول	یقیناً مقدر کا وہ ہے سکندر یہاں سنتیں سکھنے کو ملیں گی گھپگار واؤ سیہ کار واؤ گُنَّه تم سے دیگا چھرا مَدَنی ماحول
---	--

په خير چې نصيب شو د چا مَدَنی ماحول پیدا به کړي په تا کبني خوف خُدا مَدَنی ماحول لري به له تاسو کړي گناه مَدَنی ماحول	یقیناً د مُقدَّر هغه دے سکندر دلته به زده کړي تاسو سُنّتونه کھکارو راش، بدکارو راش
---	--

صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! * * * صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د جُمَاتِ إِمَامٍ گويا د علاقے بے تاجه بادشاہ وي

خوبو او محترمو اسلامي ورونو! تاسو اوليده! د جُمَاتِ إِمَامٍ اسلامي ورور انفرادي کوشش يو ماپرن او فيشنی خلمے د سُنْتُو نمونه جور کپرو! عام طور د جُمَاتُونو امام صاحبان د عامو اسلامي ورونو په نسبت زيات اثر لري. خاص طور خوش آخلاقه او آشناي ساتونکے د جُمَاتِ إِمَامٍ او گنپئي چې د هغه علاقے ”بے تاجه بادشاہ“ وي، خلق د هغه دير زيات احترام کوي او د هغه خبره په خوشحالې مني او په سر ستر ګو ئې قبلوي. د ائمۃ کرامو [يعني امامانو صاحبانو] په خدمت کښي زما ”مَدَنِي عرض“ دے چې هغوي د صرف د جُمَعَةُ الْمُبَارَكَ بيان کافي نه گنپري، د موقعه په مُناسَبَت هره ورخ د **فِيضَانِ سُنَّتِ** درس ترکيب جوروئ، او درس ورکونکي مُعلِّم د حوصله زياتولو د پاره په درس کښي شرکت هم کوي، ”انفرادي کوشش“ بنه دير زيات کوي، **د نِيڪِي د دعوٽ په علاقائی دوره** کښي پخپله ضرور شرکت کوي، هره میاست کم از کم درې ورخو د پاره د عاشقان رسول په **مَدَنِي قَافِلَه** کښي د سُنْتُو دك سفر سعادت حاصلوي، واقعي که امام صاحب پخپله سفر کوي نو **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْأَكْرِيمُ** د هغوي مُقتديان به هم په آسانئ د **مَدَنِي قَافِلَو** مُسافر جور شي. بهر حال هر امام صاحب ته د خپل دي منصب او قدر ”جائز فائده“ اخستو په ذريعه په خپله علاقه کښي د **مَدَنِي کارونو** خورول او د سُنْتُو مَدَنِي ماحول جوروں پکار دي او د خان د پاره د آخرت د ثواب بنه ديره ذخیره جمع کول پکار دي. د خپلو مُقتديانو سره په زياته آزادئ ساتلو خپل رُعب او عِزَّت مه خرابوي او د فالتو خبرو نه خان ساتئ، د دي په خائي هغوي ته د سُنْتُو ډک خوشبوداره مَدَنِي ګلونه وراندي کولو کښي د دواړو جهانو خironه دي. په دي باره کښي یو د نصیحت نه ډک چکایت واوري چنانچه

د ووه 7 د پاره ووه 7 پوره دي

د حضرت سیدنا حاتم اصم محمد اللہ علیہ په خدمت کبني یو کس حاضر شو او اوئی وئيل ما ته نصيحت اوکرئي. هغوي محمد اللہ علیہ ورته او فرمائيل: (1) که ته رفيق (يعني ملگرے) غوارپي نو [د] **الله پاک** (ياد) ستا ملگرے دے (2) که د لاري ملگرے غوارپي نو **کراماًکاتیبین** (يعني اعمال ليكوني فربتے) ستا د پاره کافي دي. (3) که عبرت غوارپي نو "د دُنیا فانی کيدل" د عبرت د پاره کافي دي (4) که مُؤنس [سكون ورکونکے] او غم لري کونکے غوارپي نو قرآن کريم کافي دے (5) که شغل (يعني کار) غوارپي نو "عبادت" کافي دے (6) که واعظ (يعني نصيحت کونکے) غوارپي نو "مرگ" کافي دے. دا شپر مَدَنِي گلونه عنایت کولونه پس ئې په ووم نمبر ارشاد او فرمائيلو: (7) دا خبرپي که ستانه وي خوبني نو دوزخ ستا د پاره کافي دے.

کتابۃ الادیاء الجزء الاول ص 224

د الله پاک د په هغوي رحمت وي او د هغوي په خاطر د زمونبره بې حسابه بخښنه اوشي.

أَمِينٌ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ حَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِ وَبِهِ سَلَامٌ

په پته د بے حيائي کونکي غلط فهمي

خورو او محترمو اسلامي ورونبرو! تاسو ولیده! زمونبره بُرُرگان دين به د نیکئ د دعوت یوه موقع هم نه ضائع کوله، که هغوي نه به چا نصيحت غوبنتلو نو هغه ته به ئې آخرت کبني په کارراتلونکي "مَدَنِي گلونه" وړاندي کول. واقعي که په سفر او حضر [يعني کور] او هر خائے کبني د **الله پاک** ياد ملگرے وي او هر وخت دا احساس وي چې "الله پاک ما ويني". خنگه چې په ديرشمہ سڀاره سُوَرَةُ الْعَلَقَ آيت 14 کبني ارشاد کيږي:

مفهوم ترجمہ کنز الایمان: آيا پوهه نه شو چې الله
(پاک) ويني.

الَّهُ يَعْلَمُ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

نو بیا به إنسان د گناهونو په مُعَامله کبني یَرِبُّري او احتیاط به کوي او ظاهراً او خُفیةً [يعني په بنکاره او په پته] به د **الله پاک** و **رسُول ﷺ** د نافرمانی نه خان ساتي. خوک چې په خپل ناقص خیال کبني په پته گناه کوي هغونی ته دا خبره په خپل ڏهن کبني ساتل پڪار دي چې کوم گناهونه دوئي پت گنري هغه تولي بدئ او بے حیائی لیکونکي فربتے ته معلومې دي او لیکي ئې هم! که یو بنده ته د دې **گَاحَةٌ** [يعني خنگه چې حق دے هغسي] احساس اوشي نو هغه به دومره شرمnde او پښیمانه شي چې زړه به ئې غواړي چې اوس په دې ساعت زمکه اوچوي او ما رابنکاري! پاره 26 سُورَةُ الْأَنْفَطَار آیت 18 کبني ارشاد کيږي:

[امفہوم] ترجمة کنڈالاين: یوه خبره هم هغه د
خُلې نه نه او باسي چې ورسره یو خوکئ
کوونکے تیار ناست نه وي.

**مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدِيهِ
رَقِيبٌ عَتِيدٌ** (۱۸)

(پ: 26.ق: 18)

پاره 30 سُورَةُ الْأَنْفَطَار آیت 10 تا 12 کبني دي:

[امفہوم] ترجمة کنڈالاين: او بیشکه په
تاسو بعضی خارونکي دي قدرمند
لیکونکي، پوهیري په هغې چې ئې
تاسو کوي.

وَ إِنَّ عَلَيْكُمْ تَحْفِظِينَ ﴿١٩﴾
كَرَامًا كَاتِبِينَ ﴿٢٠﴾ **يَعْلَمُونَ مَا**
تَفْعَلُونَ ﴿٢١﴾

مشهور مُفَسِّر حَكِيمُ الْأَمْمَت حضرت مُفتی احمد یار خان رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: معلومه شو چې آعمال نامه لیکونکې فربتے زمونږ د پتو او بنکاره عملونو علم لري نو بیا

د ټولو فربنستو بلکه د ټولو مخلوقاتو سردار، مَكَّى مَدَنَى تاجدار ﷺ ته به د خپلو غلامانو د زیرونو حالات ولی نه وي بنکاره! اعلىٰ حضرت ﷺ په بارگاه رسالت کښې عرض کوي:

سر عرش په ہے تری گزر، دل فرش په ہے تری نظر
ملکوت و ملک میں کوئی شے، نہیں وہ جو تجھ په عیاں نہیں
(حدائقِ بخشش شریف)

شرح کلام رضا: یا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ! د عرش د پاسه او په فرش یعنی په زمکه کښې دنه هر یو خیز تاسو ته بنکاره دے. دُنیا جهان کښې یو خیز هم داسې نشته چې تاسو ﷺ ته بنکاره نه وي.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! * * * صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

فرینسته د سفر ملکرے جوړولو والا عمل

خوبو او مُحترمو اسلامي ورونووا چا ته چې د دُنیا د ہے وفا کیدو احساس وي، هر وخت د مرگ تصور لري، تلاوت او دُرود د هغه مشغله وي، په ڈکر و دُرود کښې مصروف وي نو په دوارو جهانو کښې به د هغه بیڑئ پوريو خي. که مُقیم وي او که مسافر هر یو ته پسکار دي چې د فضولو خبرو په خائے خپل وخت په ڈکر و دُرود او د سُٹتو ڈکو بنکلو بنکلو خبرو کښې تیروي. خصوصاً د سفر متعلق یو مَدَنَى کل قبول کړئ. چنانچه د شَهْنَشَاهِ مدینه مُحَمَّدٌ مُصْطَفَى ﷺ فرمان عالي شان دے: خوک چې د سفر په دوران کښې د **الله پاک** طرف ته توجه ساتي او د هغه په ڈکر کښې مشغول اوسي، **الله پاک** د هغه د پاره یوه فرینسته مُحافظ (يعني حفاظت کونکے) مُقرر کړي او خوک چې په بے ہوده [بے فائده او په گناه مشتمل] شعرو شاعري او فضولو خبرو کښې مصروف اوسي نو **الله پاک** په هغه پسي یو شیطان وریسے کړي. (الْتَّغَجُّدُ الْكَبِيرُ ج 17 ص 324 حدیث 895)

سرور دیں لیجے اپنے ناٹوانوں کی خبر
نفس و شیطان سیداکب تک دباتے جائیں گے
(حدائق بخشش شریف)

اوکپئ مدد د کمزوري امت اے د دین سرداره
تر خو به وي آخته په شرد نفس او د شیطان کبني

صلوٰ علی الْحَبِیْبِ! ﴿۱﴾ ﴿۲﴾ ﴿۳﴾ ﴿۴﴾ ﴿۵﴾ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د نیکی دعوت ورکول هم چهاد دے

د حضرت سیدنا علیٰ المرضی شیر خدا ﷺ نہ روایت دے چي د حضور
اکرم ﷺ ارشاد دے: د چهاد خلور قسمونه دي: **(1)** د نیکی حکم
ورکول او **(2)** بدئ نه منع کول او **(3)** د صبر په مقام کبني ربنتيا وئيل **(4)** او د
فاسقانو سره بغض ساتل. چا چي د نیکی حکم ورکرو هغه د مؤمنانو لاسونه
مضبوط کرل او چا چي د بدوانه منع اوکره هغه د فاسقانو پوزه په خاورو خره کرہ.
(جایہ الأولیاء ج 5 ص 11 حدیث 6130)

د فاسِق د ”فسق“ نه نفرت پکار دے

حضرت سیدنا عبدالعزیز دباغ رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: د یو فاسیق مسلمان نه داسی
نفرت کول نه دی پکار چي د هغه د ذات نه نفرت پیدا شي، خود هغه غلط عمل
او ناجائزہ کار بد کنپل پکار دی چکه چي د هغه دا گناہونه چي د نفرت باعث
دي عارضي دی خود هغه په زرہ کبني موجود ایمان مُستقبل دے. هغه پچپلہ یو مومن
دے او دا داسی کارونه دی چي دا محبت لازموي لهذا د دی پاکو خصلتونو په وجہ د
هغه د ذات سره محبت پکار دے او د هغه د بدوانو او گناہونو نه نفرت کول
پکار دی. (ابریز ص 478 مُنَخَّصٌ)

د فاسِق صُحبَت سخت نقصان ورکونکے دے

خوبو او مُحترم او اسلامي وروپروا دا ياد ساتئ چې د فاسِق د فسق نه نفرت کول پکار دي، د دي معنی دا بالکل نه ده چې د فاسِق صُحبَت د کني اختیار کړے شي. د دعوت اسلامي د اشاعتي ادارے مَكْتَبَةُ النَّبِيِّنَه چاپ شوي د 504 صفحو کتاب ”غیشت کی تباہ کاریاں“ صفحه 172 کبني دي: د بدوم صحبتونو نه خان ساتل بے حده ضروري دي گنې آخرت تباہ کیدے شي. زما آقا اعلحضرت، إمام أهلیسُنَّت، مولانا شاه إمام احمد رضا خان محمد اللہ علیہ فرمائی: ”شَرِيعَتُ مُظَهَّرٍ“ په لمانځه کبني داسي یو ذکر هم نه دے شامل کړے چې په هغې کبني ”صَرْفٌ بِهِ زَبَهِ“ الفاظ ادا کړے شي او خه معنی ئې مراد نه وي. ”كتاوی وظویه ج 29 ص 567“ نو د (اعلیٰ حضرت د دي فرمان په رنپا کبني) تاسو ته د ياد کبرني د پاره عرض دے چې د وترو په لمانځه کبني خو به تاسو دعائی قُوت لولیع چې په هغې کبني دا هم دي: وَنَخْلُعُ وَنَزْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكُ یعنی ”(یا اللہ پاک) مونږه جُدا کوو او پربردو هغه خوک چې ستا نافرمانی کوي.“ که د نه مخکبني درته معنی معلومه نه و نو اوس معلومه شوه لهذا د خپل رب سره هره ورڅ کړي دا وعده اوس پوره کړي او لمونځ نه کونونکو، او په کنزلو، بدګمانو، تهمتونو، غیبتوونو، چُغَلَ او قِسَاقِيسَمَ ګناهونو کبني اخته فاسِقانو فاچرانو د محفلونو او صُحبَتُونو نه تو به او کړي. او فُرَآنِ کریم هم د داسي خلقو د صُحبَت نه منع فرمائی: خنګه چې په پاره 7 سورۃ الانعام آيت 68 کبني ارشاد شوے دے:

أَتَهُمْ مَا ترجمَةُ كُنْدِ الْإِيَّانِ: او چې کله درنه
شیطان هیر کړي، نو د رایادیدو نه پس د
ظلِّمَانُو سره مه کبنينه.

وَ إِمَّا يُنْسِيَنَكَ الشَّيْطَنُ فَلَا
تَقْعُدُ بَعْدَ الذِّكْرِي مَعَ الْقَوْمِ
الظَّلِيلِينَ ﴿٨﴾

تفسیراتِ احمدیہ کنبی دی آیت مبارکہ نه لاندی لیک دی: دلته د ظالمانو نه کافران، مُبْتَدِعِینَ یعنی گمراہ او بد دین او فاسقان مُراد دی۔ (تفسیراتِ احمدیہ ص 388)

”غیبت کی تباہ کاریاں“ صفحہ 173 کنبی دی چپ:

دنیکی د دعوت ورکولو د پاره د فاسقانو خوا ته تلل جائز دی

کوم اسلامی ورور چې مُتفقی پرهیز کاره وي، هغه هم په یارئ دوستی کنبی نه بلکه صرف د نیکی د دعوت د حَدَه پوري د نافرمانو او وران کارو خلقو خوا ته کنبیناسته شي چنانچه د دعوت اسلامی د اشاعتي ادارے مکتبةُ المدینه چاپ شوي د ترجمے والا پاکیزه قرآن ”کنزُالایمان مَعَ حَزَائِنُ الْعِرْفَانِ“ صفحہ 260 سیپاره 7 سُورَةُ الانعام آیت 69 کنبی رَبُّ الْعِبَادِ جَلَّ جَلَّ ارشاد فرمائی:

﴿أَنْهَمُوا تَرْجِيْهَ كَنْزِ الْإِيمَانِ﴾ او په پرهیز کارو
باندی د هغويٰ حساب هیخ هم نشه،
خو نصیحت کول شاید چې هغويٰ [د
بدئ نه] ځان وساتي.

وَ مَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ

حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَ لَكِنْ

ذِكْرِي لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾

حضرت صدرُ الافاضل مولانا سید محمد نعیم الدین مُراد آبادی رحمۃ اللہ علیہ په ”حزائِنُ الْعِرْفَانِ“ کنبی د دی آیت لاندی لیکی: ”د دی آیت نه معلومه شوه چې د وعظ او نصیحت او د حق د اظهار د پاره د هغويٰ خوا ته ناسته جائز ده.“

د امیر اهل سنت دامت برکاتہم اللہ علیہ د کتاب ”دنیکی د دعوت“ مضمون دلته ختم شو.
لاندی سوالونه د امیر اهل سنت د ملفوظاتونه اخستے شوي دي، او د موضوع په مناسب دلته شامل کړے شوي دي.

الله پاک ته بره والا وئيل خنگه دي؟

سوال: آيا داسي وئيلے شي چي "الله پاک بره دے"؟

جواب: الله پاک د خائے نه پاک دے خکھ داسی نه شي وئيلے چي الله پاک بره دے يا بنکته دے يا بنی اrix ته دے يا کخ اrix ته. (بخار شریعت، ج 1، ح 1 ماخوذ) بعضی خلق وائی چي الله پاک په آسمان کبني او سیری او بعضی وائی چي په عرش باندی او سیری حالانکه د الله پاک د پاره هیخ مکان یعنی د او سیدو یا قیام کولو یا حصاریدلو، دمی کولو خائے داسی هیخ معاملہ نشته [یعنی الله پاک د دی قولو معاملاتو نه پاک دے]. د الله پاک هیخ بدن نشته او هغه د جسم او جسمانیت نه پاک دے. (در مختار، ج 2، ح 358 ماخوذ) دا وئيل چي الله پاک بره دے، دی ته علماء کفر لیکے [یعنی وئيلے] دے. (بخار الرائق، ج 5، ح 203) د الله پاک د ذات په حقله د داسی مسائلو نه د خان خبرولو د پاره د دعوت اسلامی د مکتبۃ المدینہ کتاب "سفریہ کلمات کے بارے میں سوال جواب" اولویے ان شاء اللہ الکریم ستاسو ایمان به تازہ شي او تاسو ته به په سوونو نه، بلکہ په زرکاؤ د داسی کفریاتو په بارہ کبني معلومات او شی کوم چی نن صبا په خلقو کبني رائج دي. (ملفوظات امیر ابل ست، قسط: 31، ص 7)

د گمان نه تیر شوي دي تیریدونکي

سوال: تاسو فرمائی دی چي "الله پاک ته بره والا، يا الله پاک په عرش دے" دانه شي وئيلے او مونیہ اوریدلی دی چي د معراج په شپہ سرور کائنات ﷺ عرش ته د الله پاک سره د ملاقات د پاره تشریف ورے وو او عرش بره دے نو د دی خھ مطلب دے؟ (د سوشل میدیا په ذریعہ پونتنہ)

جواب: خوب آقا ﷺ سره د ملاقات د پاره عرش ته تلے وو دا د عامو خبره ده. دا خبره تیک ده چې سرکار ﷺ عرش ته تلے وو خو د اللہ پاک دیدار ئې چرتہ اوکړلو. د دې ذکر نشه. اعلیٰ حضرت، امام اهل سنّت مولانا شاه امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ علیہ فرمائی:

خرد سے کہہ دو کہ سر جھکالے گماں سے گزرنے والے
پڑے یاں خود جہت کو لالے کسے بتائے کہد ہرگئے تھے

(حدائقِ بخشش، ص 235)

د شعر مطلب دا دے چې عقل ته اووايہ چې اوس وسله اوغورزوه [يعني تسليم شهء]، سوچ مه کوہ څکه چې تیریدونکي د خیال نه هم وراء الوری تیر شوي دي څکه چې دلته پخپله اړخونو ته هم پته نشه. نه بره نه نبسته، نه بنې اړخ ته نه ګڅ اړخ ته. دغه شان خوب آقا ﷺ د خپل سر په ستر ګو د اللہ پاک دیدار اوکړلو. په خه شان ئې اولیدلو؟ یا ئې خنکه اولیدو؟ دا د سوچ خبرې نه دي بلکه د منلو خبرې دي. (ملفوظات امیر ابل ست، قسط: 31، ص 8)

سوال: د دې شعرونو وضاحت اوکړئ.

(دنگران شوری حاجی ابو حامد محمد عمران عطاری پونتنه)

واسطہ پیارے کا ایسا ہو کہ جو شُنْتی مرے
یوں نہ فرمائیں ترے شاہد که وہ فاجر گیا
عرش پر ڈھویں چپیں وہ مومن صالح ملا
فرش سے ماتم اٹھے وہ طیب و طاہر گیا

(حدائقِ بخشش، ص 53، 54)

جواب: د دې شعرونو وضاحت دا دے چې: ”یا اللہ پاکه! د خپل خوب حبیب ﷺ په وسیله! چې کله مونږ د دنیا نه لار شو چې ستا ګواهان دا اونه وائی چې نافرمانه د دنیا نه لاړلو، بلکه چې فربنتے خوشحالی اوکړی چې یو نیک بندہ زمونږ

خوا ته راغلے دے او دنيا والا افسوس او کپري چي یونيک بندہ زمونږ نه جدا شولو.
”دلتہ د شاهد نه يا خود سرکار ﷺ برکت والا ذات مراد دے، خکه چي د
سرکار ﷺ نوم مبارک شاهد هم دے. خنگه چي د قرآن کريم په یو آيت
مبارک کبني د هغوي ﷺ دري القابونه شاهید، مبئش او نذير ذکر شوي
دي.¹

يا د شاهد نه مراد مومنان دي. يعني زه چي کله مړ شم نو مسلمانان دا اونه واي چې
فاجر د دنيا نه لا رو. زما زيات رُجحان هم دي اړخ ته دے چې دلتہ مسلمانان مراد
دي خکه چې سرکار دوعالم ﷺ خورحمت کوونکے او د خيلو غلامانو
عيونه پتوونکے دے. سرکار ﷺ ته خو الله پاک د دي خبرې علم هم
ورکرے دے چې خوک فاجر دے او خوک متقى دے! (ملفوظات امير اهل سنت: قسط: 246. ص: 8)

د عرش سورے ورکونکے عمل

سوال: یو داسي عمل او بنائي چې د هغې په وجه د عرش سورے ميلاو شي؟

جواب: په حدیثونو مبارکو کبني قرضاري ته د مهلت ورکولو یا د قرضے معاف
کولو فضیلتونه بیان شوي دي. د الله پاک د خور حبيب ﷺ فرمان عالي
شان دے: ”خوک چې غریب [قرضاري] ته مهلت ورکري یا د هغه قرض معاف
کري، الله پاک به هغه ته په هغه ورڅ د خپل عرش په سوری کبني خائے ورکوي په
کومه ورڅ چې به د عرش د سوری نه علاوه بل یو سورے هُم نه وي.“ (تمذی 3)

¹ ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَذْسَلْنَاكَ شَاهِيدًا وَمُشَيْرًا وَنَذِيرًا﴾ (ب: 22، الاحزاب: 45) [اصفهون] ترجمة کنز الایمان:

اے د غيبو خبرونه ورکونکې (نبي) بې شکه مونږ ته اوليرولي حاضر ناظر او زیرے
ورکونکے او ویره اوروونکے.

(حدیث: 1310) یو بل روایت دے: ”چا چی غریب ته مہلت ورکرو یا ئی د هغه قرض
معاف کرو هغه ته به اللہ پاک د خپل عرش په سوری کنبی خائے ورکری۔“

(مسند امام احمد، 367/8، حدیث: 22622) (ملفوظات امیر ابل سنت، قسط: 248، ص: 2)

”عرشِ اعظم په رب“ والا شعر وئیل خنگہ دی؟

سوال: دا شعر صحیح دے او که نه؟

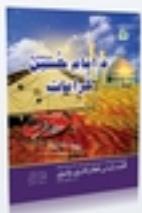
عرشِ اعظم په رب سبز گنبد میں تم
کیوں کھوں میرا کوئی سہارا نہیں
میں مدینے سے لیکن بہت دُور ہوں
یہ خلاش میرے دل کو گوارا نہیں

جواب: د دی شعر په ورمبو الفاظو عرشِ اعظم په رب [یعنی په عرش اعظم باندی رب] " کنبی په خرگنده مَعَادَ اللہ په عرش اعظم د اللہ پاک مکان منلے شوے دے او د اللہ پاک د پارہ مکان منل کُفر لُزمی دے. که چری د دی شعر په اول کنبی "عرشِ اعظم کارب" [یعنی د عرش اعظم رب] اولوستلے شي نوبیا به شعر په شرعی لحاظ سره صحیح شي۔ (کفریہ کلمات کے بارے میں سوال جواب، ص: 242)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ أَنَّا بَعْدَ فَأَنْوَذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

نيک او لسونخ کزاره جو پیدو د پاره

هر زیارت د مابنام د لمانځه نه پس ستاسو په خانې کښي کیدونکي د دعوت اسلامي د سُنّتو د که هفته واره اجتماع کښي د رضائی الله د پاره بنو بنو یېتونو سره توله شبه تبروي د سُنّتو د تربیت د پاره مَدَنِی قافلو کښي عاشران رسول سره هره میاشت د درې ورخو سفر او هره ورخ د "فکر مدینه" په ذريعه د مَدَنِی انعاماتو رساله چکوئ او د هري مَدَنِی میاشتی په يڪم تاریخ نې د خپل خانې ذمہ دار ته د جمع کولو معمول چور کړئ.
زما مَدَنِی مقصد: "ما ته د خپل خان او د تولی ڏنیا د خلقو د اصلاح کوشش کول دي." **إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ**. د خپلی اصلاح د پاره په "مَدَنِی انعاماتو" عمل او د تولی ڏنیا د خلقو د اصلاح د کوشش کولو د پار "مَدَنِی قافلو" کښي سفر کول دي. **إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ**

فیضانِ مدینه محلہ سوداگران زرہ سبزی منڈی، بابُ المدینه (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com